

Justyna Grabowska

Dział Biblioteka i Archiwum
Centralne Muzeum Włókiennictwa
e-mail: j.grabowska@cmwl.pl

[Funkcjonowanie biblioteki Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi podczas pandemii: od marca 2020 do sierpnia 2021 r.

DOI: <http://doi.org/10.18778/0860-7435.33.08>

Abstrakt: Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie działalności Działu Biblioteka i Archiwum Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi w okresie pandemii koronawirusa SARS-CoV-2. Podjęto w nim próbę odpowiedzi na pytanie, jaki wpływ wywarła światowa epidemia na pracę w bibliotece. Opisano zmianę sposobu pracy instytucji po decyzji o jej zamknięciu, omówiono realizację zadań biblioteki i archiwum zakładowego. Przedstawiono zasady bezpieczeństwa podczas korzystania z biblioteki po ponownym jej otwarciu oraz plany placówki na przyszłość.

Słowa kluczowe: biblioteka muzealna, Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi, koronawirus SARS-CoV-2

Poniższy tekst dotyczy prac bibliotecznych w czasie trwania pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 na przykładzie biblioteki muzealnej. W pracy zastosowano metodę analizy dokumentów, powstałych głównie w muzeum. Zasięg chronologiczny artykułu obejmuje okres od marca 2020 r. do końca sierpnia 2021 r. Podjęto w nim próbę odpowiedzi na pytanie, jaki wpływ wywarła pandemia na pracę w bibliotece.

Biblioteka Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi (dalej: CMWŁ) jest umiejscowiona w strukturze muzeum jako Dział Biblioteka i Archiwum (dalej: DBA). Jest to sekcja merytoryczna znajdująca się pod bezpośrednim nadzorem Głównego Kuratora. Łączą się tu zadania biblioteki i archiwum. DBA gromadzi, opracowuje i udostępnia zbiory oraz przechowuje dokumentację dotyczącą działalności muzeum. Realizuje zadania, które są charakterystyczne zarówno dla archiwum (przeprowadzanie brakowania dokumentacji niearchiwalnej, współpraca z Archiwum Państwowym w Łodzi, opracowywanie instrukcji kancelaryjnej i archiwalnej, dbałość o właściwe kategoryzowanie akt pod względem okresu przechowywania), jak i dla biblioteki (poszerzanie księgozbioru dzięki darom, wymianie wydawnictw oraz zakupom, udostępnianie zbiorów czytelnikom). Na przestrzeni lat kształtowano księgozbiór pod kątem określonych dziedzin z zakresu tkaniny historycznej i współczesnej, kostiumologii, historii, historii sztuki, kultury, etnografii, tkactwa ludowego, historii gospodarczej od XVI wieku do współczesności (zasięg terytorialny zbiorów to obszar całego świata, w szczególności Polska i region łódzki). Archiwizowano także akta rejestrujące wystawy muzealne i zakup eksponatów (Zarządzenie nr 3..., 2017).

Z powodu pandemii koronawirusa SARS-CoV-2 i działań mających na celu jej zatrzymanie, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego (dalej: MKiDN) zdecydowało o tymczasowym zamknięciu instytucji kultury (Ustawa..., 2020). Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi zostało zamknięte 11 marca 2020 r. (Od 11 marca CMWŁ zamknięte. Nowe zasady obsługi interesantów). Muzeum szybko zareagowało na komunikat MKiDN i wydało serię zarządzeń związanych z pandemią koronawirusa, do których zastosował się Dział Biblioteka i Archiwum. Pierwszy z dokumentów wprowadził procedurę postępowania w przypadku wykrycia zagrożenia zakażeniem koronawirusem. Postępowanie to obejmuje pracowników i osoby (stale i okresowo) współpracujące z muzeum. Treść pisma przedstawia poszczególne kroki, które należy podjąć w przypadku wykrycia zagrożenia zakażeniem na terenie instytucji, przysługujące wyposażenie ochronne oraz możliwość pracy zdalnej lub stacjonarnej w postaci wymiennych dyżurów (Załącznik do zarządzenia nr 3..., 2020). Kolejne zarządzenie organizuje sposób funkcjonowania muzeum w formule zdalnej. Kierownicy działów w porozumieniu z dyrekcją zorganizowali pracę zdalną, co zapewniło ciągłość wykonywania obowiązków, ustalono zakres zadań oraz sposób ich rozliczania z pracownikami (Zarządzenie nr 4..., 2020). Dokument ten jasno określa nowe warunki pracy (połączenie zdalnego pulpitu komputera poza miejscem stałego wykonywania pracy z komputerem pracowniczym, zapewnienie służbowych komputerów przenośnych przez pracodawcę), przypomina zasady ochrony danych osobowych, wskazuje

dobrze praktyki bezpieczeństwa (bieżące aktualizowanie systemu operacyjnego i oprogramowania antywirusowego, zapisywanie plików na dyskach sieciowych, a nie lokalnych, gromadzenie wydruków i niszczenie ich podczas dyżurów w biurze, a nie wyrzucanie do przydomowych koszy na śmieci) (Zarządzenie nr 4..., 2020). Następne zarządzenie dotyczy ograniczonego wykonywania zadań przez muzeum w bezpośredniej obsłudze interesantów i zwiedzających. Obsługa została ograniczona do elektronicznego obiegu dokumentów za pomocą poczty e-mail lub tradycyjnej oraz kontaktu telefonicznego (Zarządzenie nr 5..., 2020). Zachęcono również pracowników do wykorzystania w tym czasie zaległego urlopu wypoczynkowego lub bieżącego, aby zminimalizować kontakt z innymi osobami i rozprzestrzenianie się koronawirusa (Pismo okólne..., 2020). Wyżej wymienione dokumenty pozwoliły na organizację pracy w nowych warunkach, były także pomocne w przejściu z trybu stacjonarnego na zdalny, przewidywały i zapobiegały wielu sytuacjom, które mogły się wydarzyć, gdy pracownik wykonywał obowiązki w domu. Przede wszystkim uwzględniały bezpieczeństwo kadry muzeum wobec zagrożenia epidemiologicznego.

Na przełomie marca i kwietnia 2020 r. kierownicy zostali zobowiązani do cotygodniowego planowania i podsumowywania pracy w działach. Ten obowiązek utrzymano do dzisiaj. Kierownicy planują pracę działu na kolejny tydzień w każdy czwartek, natomiast w każdy piątek przekazują informację z postępów pracy. Sekretariat przesyła zbiorczo plany i sprawozdania do dyrekcji drogą mailową.

Pomimo tego, że muzeum zostało zamknięte dla zwiedzających, pracownicy Działu Biblioteka i Archiwum na bieżąco wykonywali swoje zadania. Podażone materiały biblioteczne zostały poddane wycenie podczas Komisji Wyceny Darów, w której skład wchodzi bibliotekarze. Po zatwierdzeniu wyceny przez głównego księgowego i dyrekcję przystąpiono do opracowania zbiorów w programie bibliotecznym Libra 2000. Tę czynność wykonywano częściowo stacjonarnie, a częściowo zdalnie. Opisy bibliograficzne były opracowywane w pliku programu MS Word w domu pracownika, następnie kopiowane do programu, po przyjsciu na dyżur. Po zakończeniu tej czynności przystępowano do opracowania fizycznego, które wykonywano tylko w bibliotece. Na miejscu udostępniano zbiory pracownikom CMWŁ, którzy stanowią główną grupę czytelników. W momencie zamknięcia muzeum nie ustaly prace nad uruchomieniem nowej wystawy, dlatego pracownicy merytoryczni wciąż poszukiwali różnorodnych informacji do planowanego wydarzenia, a opiekunowie ekspozycji uzupełniali wiedzę na temat trwających już wystaw. Publikacje dotyczące Centralnego Muzeum Włókiennictwa wypożyczano także nowo zatrudnionym osobom. Pracownicy mogli korzystać z księgozbioru w dniach, w których sami przebywali na terenie muzeum, a te terminy musiały się

pokrywać z harmonogramem czasu pracy biblioteki. Osobom z zewnątrz odebrano możliwość wizyty w czytelni, jednak potrzebne informacje były skanowane i wysyłane użytkownikom drogą mailową.

Dzięki wypracowanym przez lata dobrym relacjom z innymi instytucjami kultury, biblioteka CMWŁ prowadzi wymianę wydawnictw, która jest jednym ze sposobów na bezpłatne gromadzenie publikacji. W ramach tej współpracy biblioteka otrzymuje różnorodne tytuły, nie zawsze spójne ze swoim profilem. Jednakże na prośbę o przekazanie konkretnego tytułu wiele placówek reaguje pozytywnie i przesyła go. Dział Biblioteka i Archiwum kontynuuje dobre praktyki współpracy, czego efektem jest przygotowanie do wysłania dwóch katalogów: *Jerzy Antkowiak: Moda Polska, 06.10.2018–17.03.2019* oraz *Abakano-wicz: metamorfizm*. Wymienione tytuły wydano w 2018 r., ale wysłano dopiero w 2020 r. Można podejrzewać, że wcześniej nie znaleziono na to czasu, a zwolnione tempo pracy w okresie pandemii umożliwiło nadrobienie tej wysyłki. Publikacje te są przekazywane drogą pocztową wszystkim bibliotekom ujętym w ustawie o obowiązkowych egzemplarzach bibliotecznych oraz bibliotekom zaprzyjaźnionym z CMWŁ.

W okresie zamknięcia instytucji rozpoczęto działania zmierzające do opracowania plakatów z lat 1950–2019, które powstały przy organizacji wszystkich wystaw w CMWŁ. Stworzono kartę dokumentacyjną każdego plakatu, mającą na celu ewidencję, dokumentację wystawienniczą Muzeum oraz identyfikację dzieła. Ta czynność pozwoliła na zorientowanie się w liczbie plakatów i ich uporządkowanie. Następnie opracowane postery zostały zarchiwizowane w zakładowym archiwum. Sporządzono spisy zdawczo-odbiorcze obejmujące łącznie 386 sztuk plakatów podlegających wieczystemu przechowywaniu. Były to jedyne jednostki archiwalne, które przyjęto do archiwum zakładowego CMWŁ podczas lockdownu.

Centralne Muzeum Włókiennictwa jest zobowiązane do przeprowadzania ewidencji zabytków oraz prowadzenia dokumentacji ewidencyjnej, która powinna być zgodna ze stanem faktycznym. Na niezbędną dokumentację składają się: karta ewidencyjna, księga inwentarzowa muzealiów, księga depozytów i dokumentacja badań archeologicznych. W wymienionych dokumentach powinny znaleźć się dane identyfikacyjne zabytków, wartość w dniu nabycia, czas i miejsce powstania, materiał i technika wykonania, wymiary (Rozporządzenie MKiS..., 2004). Na 2020 r. przypadła inwentaryzacja muzealiów i depozytów znajdujących się w ewidencji Działu Kontekstów Kulturowych Włókiennictwa – Skansenu Łódzkiej Architektury Drewnianej. Inwentaryzacja miała na celu:

- dokonanie spisu z natury dóbr kultury będących w ewidencji kolekcji, a znajdujących się w magazynie kolekcji i innych pomieszczeniach muzeum;
- porównanie spisu z natury z zapisami w działowej Księdze Wpływu Muzealiów i elektronicznej ewidencji muzealiów (program MUSNET);
- sprawdzenie prawidłowości ewidencji inwentaryzowanych muzealiów;
- ustalenie i wyjaśnienie ewentualnych różnic przedmiotowych i ilościowych między rzeczywistym stanem muzealiów i depozytów ustalonym w wyniku spisu z natury a zapisami w księgach ewidencji muzealiów i depozytów oraz w komputerowej bazie danych (Zarządzenie nr 10..., 2020).

Komisja Inwentaryzacyjna stwierdziła zgodność liczby muzealiów i depozytów znajdujących się w pomieszczeniach kolekcji z zapisami w Działowych Księgach Wpływu Muzealiów, Księdze Depozytów i działowej bazie danych programu MUSNET (*Protokół...*, 2020a). Na wniosek przewodniczącego tej komisji oddelegowano jednego z pracowników Działu Biblioteka i Archiwum oraz jedną z pracownic Działu Kontekstów Kulturowych Włókiennictwa do wyjaśnienia proveniencji obiektów, które nie znajdowały się w ewidencji CMWŁ. Praca tych osób polegała na zweryfikowaniu eksponatów i utworzeniu listy oferentów w celu podpisania przez nich protokołów przekazania, w których potwierdzają podarowanie obiektów muzeum. Po skompletowaniu protokołów przekazania odbyła się Komisja ds. Wyceny i Kwalifikacji, na której podjęto decyzję o przyjęciu obiektów. Ustalono, że część z nich zostanie włączona do kolekcji muzeum i wpisana do księgi inwentarzowej, a druga część trafi jako aranżacja do Łódzkiego Parku Kultury Miejskiej.

Okres pandemii stanowił dogodny czas do przeprowadzania inwentaryzacji w muzeum, gdyż nie trzeba było ograniczać się do godzin poza otwarciem dla zwiedzających. Przeprowadzono także inwentaryzację muzealiów w Dziale Biblioteka i Archiwum. Jak wspomniano wcześniej, tego typu zbiory są charakterystyczne dla omawianego rodzaju biblioteki. W DBA znajdują się m.in. medale i trofea Międzynarodowego Triennale Tkaniny, fotografie, wycinki prasowe, dyplomy, taśmy filmowe oraz nagrania rozmów z artystami, korespondencja służbowa i prywatna osób związanych z CMWŁ. Kolekcja muzealiów w Dziale Biblioteka i Archiwum powstała za sprawą pozyskania kolekcji filatelistycznej „Włókiennictwo na znaczkach pocztowych” oraz materiałów archiwalnych po artystach, będących członkami Spółdzielni Artystów „ŁAD”. Te dwa zespoły muzealiów stanowiły inspirację do stworzenia kolekcji muzealnej (Antoszczyk, 2011).

Inwentaryzacja, która odbyła się w bibliotece CMWŁ, polegała na:

- spisie z natury muzealiów własnych i obcych będących w ewidencji Działu Biblioteka i Archiwum, a znajdujących się w magazynach działu oraz innych pomieszczeniach muzeum;
- porównaniu spisu z natury z zapisami w działowej Księdze Wpływu Muzealiów i elektronicznej ewidencji muzealiów (program MUSNET);
- sprawdzeniu prawidłowości ewidencji inwentaryzowanych muzealiów;
- ustaleniu i wyjaśnieniu ewentualnych różnic przedmiotowych i ilościowych między rzeczywistym stanem muzealiów ustalonym w wyniku spisu z natury a zapisami w księgach ewidencji muzealiów.

Spis z natury został połączony z przeglądem stanu zachowania obiektów (Zarządzenie nr 17..., 2020). W protokole z inwentaryzacji stwierdzono zgodność liczby muzealiów spisanych na arkuszach spisowych z zapisami w Działowej Księdze Inwentarzowej, Działowej Księdze Wpływu Muzealiów i inwentarzu elektronicznym MUSNET, wskazano liczbę 186 pozycji inwentarzowych zbioru oraz opisano stan zachowania tych muzealiów (*Protokół...*, 2020b). Zgodnie z zarządzeniem zdecydowano o zamknięciu kolekcji i przeniesieniu jej do Działu Inwentaryzacji (Zarządzenie nr 17..., 2020).

Obecnie Dział Biblioteka i Archiwum realizuje zalecenia pokontrolne wynikające z audytu archiwum zakładowego Centralnego Muzeum Włókiennictwa przeprowadzonego 17 marca 2021 r. przez Archiwum Państwowe w Łodzi. Podstawę do przeprowadzenia kontroli stanowi ustawa z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach. Planowo kontrola miała się odbyć w 2020 r., jednak koronawirus ją uniemożliwił. Audyt miał zbadać obieg dokumentacji w instytucji, stan zachowania dokumentów, ich zabezpieczenia, uporządkowania i zewidencjonowania, a także prawidłowość funkcjonowania archiwum zakładowego. Kontrola wykazała m.in. następujące nieprawidłowości: niektóre materiały archiwalne posiadają metalowe części w postaci zszywek i spinaczy, część z nich jest przechowywana w uszkodzonych teczkach, nie wszystkie fotografie są opisane i ponumerowane, należy zaprowadzić jeden wykaz spisów zdawczo-odbiorczych, który będzie zawierał kompletne wpisy. W celu wywiązania się z części wskazanych zaleceń pokontrolnych wprowadzono jeden wykaz spisów zdawczo-odbiorczych, który zawiera wszystkie wpisy przyjętych akt do archiwum. Rozpoczęto wymianę części metalowych w dokumentach oraz uszkodzonych teczek. Po wykonaniu tych czynności nastąpi opisywanie i numerowanie zdjęć. Wymienione zadania są łatwe do zrealizowania, jednakże gdy weźmie się pod uwagę liczbę teczek wyrażoną w tysiącach, to zadanie przybiera bardzo czasochłonne wymiaru.

Zamknięcie Centralnego Muzeum Włókiennictwa z powodu pandemii miało wpływ na zmniejszenie liczby odwiedzin w bibliotece, ale przyczyniło się do zwiększenia liczby wypożyczeń materiałów bibliotecznych.

Tab. 1. Porównanie liczby odwiedzin, wypożyczeń, udostępnień i zwrotów w latach 2019–2021

Rok	Liczba odwiedzin	Liczba wypożyczeń	Liczba udostępnień	Liczba zwrotów
2021*	356	863	453	561
2020	620	5146	895	896
2019	888	3220	743	693

* Podano okres otwarcia od 1 stycznia do 31 sierpnia 2021 r. DBA otwarto dla osób z zewnątrz 11 czerwca.

Źródło: opracowanie własne

Analiza tabeli 1 pokazuje dużą zmianę w liczbie wypożyczeń w 2021 roku w porównaniu z wcześniejszym rokiem. Mogło to być spowodowane faktem, że pracownicy muzeum bywali rzadziej w miejscu pracy, zatem wypożyczali większą liczbę książek, aby nie zabrakło im pomocy naukowych, gdy pracują w domu. W 2020 r. dokonano 896 zwrotów materiałów bibliotecznych, a rok wcześniej 693, co potwierdza wspomniany trend. W 2020 r. bibliotekę CMWŁ odwiedziło 6 osób z zewnątrz w okresie od 1 stycznia do 11 marca, czyli dnia zamknięcia muzeum. Natomiast przez cały rok 2019 bibliotekę odwiedziło 16 osób z zewnątrz. W okresie od 1 stycznia do 31 sierpnia 2021 r. odbyło się 356 wizyt, co pokazuje, że czytelnicy oczekiwali ponownego otwarcia DBA. We wspomnianym czasie wypożyczono 863 materiały biblioteczne, a na miejscu udostępniono 453. Dokonano zwrotu 561. woluminów (odpowiednio dużo do liczby materiałów wypożyczonych w 2020 roku, kiedy pracownicy niezwykle chętnie korzystali z księgozbioru).

W bibliotece obowiązują zmienione zasady udostępniania. Aby skorzystać ze zbiorów, z uwagi na zachowanie bezpieczeństwa, należy umówić się na wizytę (telefonicznie lub mailowo) oraz odpowiednio wcześniej (co najmniej 1 dzień) określić tematykę kwerendy. Ważne jest bowiem, aby użytkownik nie musiał czekać na materiały, tylko mógł z nich od razu skorzystać. Czytelnik powinien mieć założoną maseczkę i zdezynfekować dłonie. Od momentu otwarcia czytelni pojawiło się w niej 9 osób nie będących pracownikami muzeum, które zgłosiły 9 kwerend: 6 z nich zostało zrealizowanych na miejscu, a 3 zdalnie dzięki zeskanowaniu potrzebnych materiałów i przesłaniu ich e-mailem. W czasie trwania lockdownu realizowano tylko kwerendy wysyłane przez pracowników muzeum.

W bieżącym roku skoncentrowano się na realizacji nowych celów oraz na planach promocyjnych biblioteki. Nowym zadaniem, które wcześniej nie było wykonywane przez Dział Biblioteka i Archiwum, jest dystrybucja katalogu *Abakanowicz: Metamorfozizm* pod redakcją głównej kuratorki Marty Kowalewskiej-Piwowarczyk. Ta publikacja jest jednocześnie katalogiem wystawy oraz analizą niezbadanego do tej pory okresu twórczości w medium tkaniny Magdaleny Abakanowicz. Promocję książki rozpoczęto od wstawienia posta na Facebooku w rocznicę śmierci artystki, który miał przypomnieć jej znaczące dokonania na polu tkaniny artystycznej. Był to moment uruchomienia sprzedaży, złożono kilka zamówień detalicznych na tę pozycję, co świadczy o sukcesie promocyjnym. Działania biblioteki polegały na zwiększeniu zasięgu sprzedaży poprzez nawiązanie współpracy z księgarniami, dostarczeniu katalogów zamawiającym oraz kontroli rozliczenia sprzedaży. Obecnie wspomniana pozycja znajduje się w sprzedaży w trzech księgarniach muzealnych, trzech kameralnych oraz w organizacji „Contemporary Lynx”, która prowadzi sprzedaż międzynarodową. Pod koniec 2021 roku planowana jest również współpraca z księgarnią Muzeum Narodowego w Warszawie.

Jeszcze w trakcie zamknięcia instytucji kultury biblioteka postanowiła przypomnieć swoim czytelnikom o posiadaniu interesujących zbiorów. Zrealizowano kampanię informacyjną w ramach obchodów Światowego Dnia Książki i Praw Autorskich. Zaproszono pracowników muzeum do zaprezentowania książki, która wywarła na nich największe wrażenie (krótki opis na jej temat oraz sfotografowania się z nią). Cykl składał się z dziewięciu postów, w których przedstawiono jedenaście książek o różnej tematyce. Obecnie w trakcie realizacji znajduje się cykl postów przedstawiający działy specjalistycznego księgozbioru biblioteki. Teksty opisują publikacje zgromadzone w poszczególnych działach. Załączono również zdjęcia książek, które reprezentują dany dział. Zaplanowany jest także mailing do innych specjalistycznych bibliotek z całej Polski oraz bibliotek z województwa łódzkiego, który ma na celu zaprezentowanie biblioteki CMWŁ oraz jej zbiorów. W ostatnim czasie w bibliotece podjęto działania mające na celu organizację spotkań autorskich. Pierwsze z nich odbyło się we wrześniu 2021 r. Rozmowa z autorką, Aleksandrą Bystry, dotyczyła jej książki *Dziękuję Barwy: o naturalnym farbowaniu tkanin roślinami* (Łódź, 2020). Jest to popularny temat, a jednocześnie zbieżny z tematyką księgozbioru. Podczas wydarzenia uczestnicy mogli zapoznać się z techniką farbowania tkanin przy użyciu barwników pochodzenia roślinnego oraz dowiedzieć się, jakie kolory powstają dzięki poszczególnym gatunkom roślin i gdzie ich szukać. Nie zabrakło także praktycznych porad, na przykład, jak stworzyć bogatą paletę kolorystyczną z roślin w domowych warunkach. W planach biblioteki jest organizowanie większej liczby spotkań autorskich o tematyce spójnej zarówno

z profilem księgozbioru, jak z wystawami odbywającymi się w muzeum. W październiku zorganizowano wydarzenie promujące bibliotekę w środowisku branżowym. Podjęto współpracę ze Stowarzyszeniem Labib, które wspiera bibliotekarzy poprzez serię warsztatów i projektów motywujących do kreatywności w pracy i wyznaczających nowy kierunek działania (O nas, b.d.). Wspólnie zorganizowano pierwszy Bibliolab, zjazd szkoleniowy dla 20 bibliotekarzy z województwa łódzkiego. W pierwszym warsztacie uczestnicy poznali techniki relaksacyjne, w drugim rozbudzili swoją kreatywność dzięki 4 krokom do twórczego myślenia. W trakcie tego zjazdu zaprezentowano Dział Biblioteka i Archiwum podczas 20-minutowej prezentacji przybliżającej specyfikę biblioteki muzealnej. Spotkała się ona z pozytywnym odzewem oraz zaproszeniem do współpracy z innymi bibliotekami. Po zamknięciu zjazdu oprowadzono uczestników po wystawach Centralnego Muzeum Włókiennictwa oraz zaproszono ich do wzięcia udziału w wieczorku Biblio Porażek, który polegał na podzieleniu się z innymi uczestnikami spotkania przykładami niepowodzeń ze swojej kariery bibliotekarskiej i wyciągnięciu wspólnych wniosków.

Poza planami promocyjnymi, w harmonogramie znajdują się również inne zadania wynikające z charakteru pracy działu. Najbliższe cele archiwalne koncentrują się wokół przejmowania bieżącej dokumentacji z działów muzealnych, usuwaniu materiałów niearchiwalnych, których okres przechowywania minął oraz na przygotowywaniu akt znajdujących się w archiwum w ramach umowy użyczenia z Archiwum Państwowym w Łodzi. Na zadania biblioteczne w przypadku omawianej placówki składają się między innymi: rozpoczęcie spisu подарowanych czasopism, ujednoczenie opisów bibliograficznych w programie bibliotecznym, przekazanie materiałów uszkodzonych do konserwacji, przygotowanie wystawki z książek, które uzupełnią wiedzę z wystaw prezentowanych w Centralnym Muzeum Włókiennictwa w Łodzi.

Pojawienie się pandemii miało duży wpływ na widoczność biblioteki przez użytkowników. W trakcie lockdownu nie pojawiło się żadne pytanie o możliwość zdalnego skorzystania z księgozbioru przez osoby z zewnątrz, co świadczy o tym, że czytelnicy zapomnieli o DBA. Położono duży nacisk na działania promocyjne, aby przypomnieć społeczności o istnieniu i funkcjonowaniu DBA. Pracownicy muzeum nadal mieli dostęp do materiałów bibliotecznych dlatego, że biblioteka znajduje się w ich zakładzie pracy. Niewielka liczba odwiedzin umożliwiła szybsze wykonanie zadań (np. inwentaryzacji). Nowością w pracy bibliotekarzy było wykonywanie zadań w formule zdalnej. Nigdy wcześniej nie opracowywano opisów bibliograficznych poza miejscem pracy. Dział Biblioteka i Archiwum podczas pandemii starał się równoległe prowadzić prace biblioteczne i archiwalne. Początek lockdownu skierował uwagę biblioteki CMWŁ na prace z zakresu działalności archiwalnej i muzealnej, by po kilku

miesiącach ponownie skupić się na zadaniach bibliotecznych. Obecnie pracownicy Działu Biblioteka i Archiwum starają się wszystkie trzy pola działalności traktować na równi i równolegle prowadzić wszystkie prace. Należy tu jednak podkreślić, że na pierwszym planie zawsze był, jest i będzie użytkownik.

Bibliografia

- Antoszczyk, Dominik (red.). (2011). *50 lat Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi: 1960–2010*. Łódź: Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi.
- Centralne Muzeum Włókiennictwa w Łodzi (b.d.). Od 11 marca CMWŁ zamknięte. Nowe zasady obsługi interesantów [online]. Pobrane 14 września 2021, z: <https://cmwl.pl/public/aktualnosci/od-11-marca-cmwl-zamkniete-nowe-zasady-obslugi-interesantow,175>
- O nas (b.d.). Stowarzyszenie Labib [online]. Pobrane 19 września 2021, z: <https://labib.team/about/>
- Pismo okólne z dnia 12 marca 2020 r. (dokument do użytku wewnętrznego).
- Protokół z inwentaryzacji muzealiów i depozytów będących w ewidencji Działu Kontekstów Kulturowych Włókiennictwa – Skansenu Łódzkiej Architektury Drewnianej Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi, 07.09.2020 r.* (dokument do użytku wewnętrznego).
- Protokół z inwentaryzacji muzealiów w Dziale Biblioteka i Archiwum Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi, 30.09.2020 r.* (dokument do użytku wewnętrznego).
- Schemat organizacyjny Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi (b.d.) [online]. Pobrane 7 lipca 2021, z: https://cmwl.pl/public/uploads/Schemat_organizacyjny.pdf
- Rozporządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 30 sierpnia 2004 r. w sprawie zakresu form i sposobu ewidencjonowania zabytków (Dz.U.202/2004, poz. 2073).
- Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. (Dz.U.2020.0.1842 t.j.).
- Załącznik nr 2 do Zarządzenia nr 4/2020 z dnia 13 marca 2020 r. Instrukcja w sprawie podstawowych zasad bezpieczeństwa danych osobowych, przetwarzanych w trybie pracy zdalnej, na podstawie art. 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych Łodzi (dokument do użytku wewnętrznego).
- Załącznik do Zarządzenia nr 3 z dnia 13 marca 2020 r. Procedura postępowania w przypadku wykrycia zagrożenia zakażeniem COVID-19 koronawirusem: dotyczy pracowników oraz osób – stale i okresowo współpracujących z muzeum Łodzi (dokument do użytku wewnętrznego).
- Zarządzenie nr 3/2017 Dyrektora Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi z dnia 20 stycznia 2017 r. ws. wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Centralnego Włókiennictwa w Łodzi (dokument do użytku wewnętrznego).
- Zarządzenie nr 4/2020 z dnia 13 marca 2020 roku Dyrektora Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi w sprawie funkcjonowania Muzeum w sytuacji zwiększonego zagrożenia epidemiologicznego Łodzi (dokument do użytku wewnętrznego).
- Zarządzenie nr 5/2020 Dyrektora Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi z dnia 16 marca 2020 roku w sprawie ograniczenia wykonywania zadań przez Muzeum (dokument do użytku wewnętrznego).

Zarządzenie nr 10/2020 Dyrektora Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi z dnia 24 czerwca 2020 roku w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji muzealiów i depozytów będących w ewidencji Działu Kontekstów Kulturowych Włókiennictwa – Skansen Łódzkiej Architektury Drewnianej (dokument do użytku wewnętrznego).

Zarządzenie nr 17/2020 Dyrektora Centralnego Muzeum Włókiennictwa w Łodzi z dnia 3 września 2020 roku w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji muzealiów w Dziale Biblioteka i Archiwum (dokument do użytku wewnętrznego).

Activities of the library of the Central Museum of Textiles in Lodz during the pandemic

ABSTRACT: The aim of the article is to present the activities of the Library and Archives Department of the Central Museum of Textiles in Lodz during the SARS-CoV-2 coronavirus pandemic. It attempts to answer the question of what impact the pandemic had on the work in the library. The moment of closing and the change in the way the institution works, as well as the tasks of the library and the company archive were described. Safety rules for using the library after its reopening were presented, as well as the facility's plans for the future.

KEYWORDS: museum library, Central Museum of Textile in Lodz, coronavirus SARS-CoV-2